

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Primair Onderwijs
IPC 2400

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
578478

Uw brief van
28 november 2013

Uw referentie
2013Z23429

Bijlagen
1

Datum 19 december 2013
Betreft Kamervragen Jasper van Dijk en Leijten (beiden SP) over het bericht dat scholen steeds minder vaak schoolzwemmen aanbieden

Hierbij zend ik u, mede namens de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport de antwoorden op de vragen van de leden Jasper van Dijk en Leijten (beiden SP) over het bericht dat scholen steeds minder vaak schoolzwemmen aanbieden (ingezonden 28 november 2013 met kenmerk 2013Z23429).

de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Sander Dekker

2013Z23429

Vragen van de leden Jasper van Dijk en Leijten (beiden SP) aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over het bericht dat scholen steeds minder vaak schoolzwemmen aanbieden (ingezonden 28 november 2013).

1

Wat is uw reactie op het bericht dat gemeenten massaal stoppen met de financiering van schoolzwemmen? 1)

Hiervan heb ik kennis genomen. In antwoord op eerdere Kamervragen (kamerstukken 2009Z14143, 2010Z10598 en 2013Z15435) heb ik aangegeven dat de verantwoordelijkheid bij het leren zwemmen als volgt is verdeeld: de zwemvaardigheid van kinderen is in de eerste plaats een verantwoordelijkheid van ouders, daarbij ondersteund door scholen en gemeenten. Scholen zijn sinds 1983 niet meer verplicht om schoolzwemmen aan te bieden.

2

Hoe verklaart u de enorme daling van het aantal kinderen dat deelneemt aan schoolzwemmen, van 90% in 1991 naar 43% in 2012? Kunt u uw antwoord toelichten? 2)

Volgens de Vereniging Sport en Gemeenten komt dit mede door bezuinigingen bij gemeenten. Veel kinderen in de schoolzwem-leeftijd kunnen al zwemmen en gemeenten zien daarom te weinig toegevoegde waarde in het subsidiëren van schoolzwemmen. Dat blijkt ook uit het feit dat 94 % van alle kinderen een zwemdiploma haalt (*Zwemmen in Nederland*, Mulier Instituut, 2013).

3

Vindt u het niet ook schokkend dat 1 op de drie gemeenten de afgelopen collegeperiode bezuinigd heeft op schoolzwemmen? Hoe verklaart u dit? Kunt u uw antwoord toelichten?

Zie het antwoord op vraag 1 en 2. Het bedrag dat de Rijksoverheid aan gemeenten overmaakt (via het gemeentefonds) voor schoolzwemmen is de afgelopen jaren ongeveer hetzelfde gebleven. Dit bedrag is niet geormerkt.

4

Is het waar dat 35 procent van de leerlingen aan het eind van groep 8 geen zwemdiploma heeft gehaald als de zwemles niet via school wordt aangeboden? Wat is uw reactie hierop? 3)

Nee, uit de rapportage 'Zwemmen in Nederland' blijkt dat 94% van alle kinderen een zwemdiploma haalt.

5

Is het waar dat in Maastricht scholen bestaan waar 45-71% van de leerlingen geen zwemdiploma meer haalt? Wat is uw reactie hierop?

6

Hoe verhouden deze cijfers zich tot andere steden/regio's wat betreft het aantal zwemdiploma's dat behaald wordt? Bent u bereid dit uit te zoeken en de Kamer hierover te informeren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord op vraag 5 en 6

Er wordt geen landelijke, verplichte registratie bijgehouden over hoe het diplomabezit verdeeld is over steden en regio's. De Vereniging Sport en Gemeenten heeft met financiële steun van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap een registratiesysteem ontwikkeld genaamd "Waterdicht". Aangezien Maastricht niet meedoet aan deze zwemmonitor, kan ik daar geen uitspraken over doen.

7

Deelt u de mening dat het pijnlijk is dat vooral kinderen uit achterstandsgezinnen geen zwemdiploma halen als gevolg van het feit dat schoolzwemmen steeds minder wordt aangeboden? Zo ja, welke maatregelen gaat u treffen? Zo nee, waarom niet?

8

Zijn het tevens relatief veel kinderen van nieuwkomers die geen zwemles krijgen? Zo ja, hoe verklaart u dat?

9

Wat is uw reactie op de constatering van het Mulier Instituut, dat volgens SCP-cijfers 'vangnetgemeenten' met name succesvol zijn in het vergroten van het aantal behaalde zwemdiploma's onder allochtone kinderen? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord op vraag 7 t/m 9

Binnen de groep allochtonen blijkt dat met name kinderen uit Marokkaanse, Turkse, Surinaamse en Antilliaanse gezinnen relatief minder vaak een zwemdiploma halen. Dit betekent overigens niet automatisch dat deze kinderen geen zwemles krijgen of hebben gehad.

Om de zwemvaardigheid te stimuleren onder kinderen uit achterstandsgezinnen heeft de Rijksoverheid van 2002 tot 2005 een stimuleringsregeling zwemvaardigheid opgezet. In 2005 en 2006 is uw Kamer geïnformeerd over het stopzetten van deze zogenaamde 'vangnetregeling' (2005-2006, 30 300 VIII, nr. 85 en 30 800 XVI en 2006-2007, 30 800 VIII, nr. 28). Een van de redenen hiervoor was dat de meerwaarde ervan niet kon worden aangetoond.

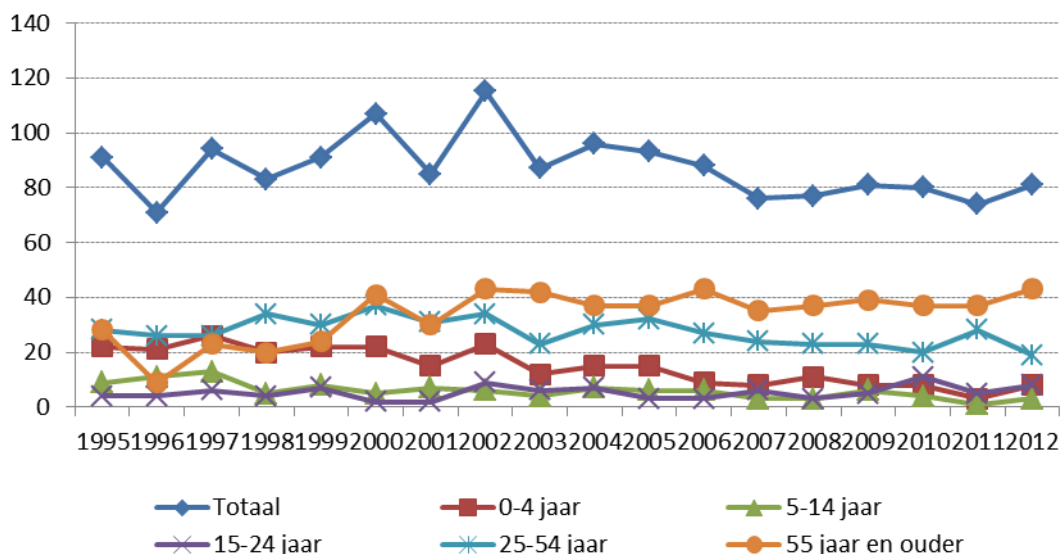
Het is aan gemeenten zelf of zij wel of niet de zwemvaardigheid en het schoolzwemmen stimuleren. Ik zie geen aanleiding om de huidige verantwoordelijkheidsverdeling aan te passen.

10

Hoeveel verdrinkingsdoden vallen er jaarlijks in Nederland en hoeveel in de afgelopen 10 jaar? Welk deel daarvan betreft kinderen? Kunt u uw antwoord toelichten?

Zie figuur 1. Volgens het rapport 'Zwemmen in Nederland' ligt het gemiddeld aantal verdrinkingen met dodelijke afloop, afhankelijk van de definitie en de bron, tussen de tientallen en enkele honderden mensen per jaar. Als we kijken naar de historische ontwikkeling dan blijkt dat het aantal jonge slachtoffers zich gunstig heeft ontwikkeld ten opzichte van eind jaren negentig.

Figuur 1. Aantal overledenen door verdrinking naar jaar en leeftijd

Bron: Statistiek niet-natuurlijke dood 1995-2012, Centraal Bureau voor de Statistiek.

11

Deelt u de mening dat schoolzwemmen bijdraagt aan vermindering van het aantal verdrinkingsdoden? Zo ja, waarom onderneemt u dan geen actie om het schoolzwemmen te stimuleren? Zo nee, waarom niet?

Ik deel de mening dat leren zwemmen bijdraagt aan vermindering van het aantal verdrinkingen met dodelijke afloop. Zoals de schrijvers van het rapport 'Zwemmen in Nederland' echter aangeven, geeft schoolzwemmen, of het hebben van een zwemdiploma nog steeds geen garantie dat een kind zich te allen tijde weet te redden in onverwachte situaties in het water. Vaardigheden op peil houden en conditie zijn minstens even belangrijk. Het is ook belangrijk dat ouders zich realiseren dat je jonge kinderen niet alleen kunt laten zwemmen. Daarom is ouderlijk toezicht zo

belangrijk. Daarnaast draagt het organiseren van professioneel toezicht in zwembad, aan het strand of bij ander open water bij aan het verhogen van de veiligheid.

12

Erkent u het grote belang van schoolzwemmen voor leerlingen die van huis uit geen zwemles krijgen? Zo ja, waarom heeft u de enorme bezuinigingen op het schoolzwemmen de afgelopen jaren laten passeren? Zo nee, waarom niet?

Zie het antwoord op vraag 1, 7 t/m 9 en 11.

13

Ziet u het zelf leren zwemmen als een goed voorbeeld van de participatiesamenleving of erkent u dat zwemvaardigheid een kwestie van leven en dood kan zijn waarbij u ook een verantwoordelijkheid heeft?

Zie het antwoord op vraag 1, 7 t/m 9 en 11.

14

Gaat u zich ervoor inspannen dat meer scholen schoolzwemmen aanbieden, nu blijkt dat veel gemeenten daarin niet hun verantwoordelijkheid nemen? Zo ja, wat gaat u hiertoe ondernemen? Zo nee, waarom niet?

Zie het antwoord op vraag 1 en 7 t/m 9: de zwemvaardigheid van kinderen is in de eerste plaats een verantwoordelijkheid van ouders, daarbij ondersteund door scholen en gemeenten. Aangezien 94% van alle kinderen een zwemdiploma haalt, zie ik geen aanleiding om de huidige verantwoordelijkheidsverdeling aan te passen.

1) Trouw, 13 november 2013

2) 'Zwemmen in Nederland', Mulier Instituut en Vereniging Sport en Gemeenten, 2013

3) Ester Wisse: 'Schoolzwemmen ter discussie', Mulier Intituut, 2009, p18